

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ (13-15)
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ (17-19)
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ (21)
ΕΙΣΑΓΩΓΗ (23-29)

Α' Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΥΣΗ ΩΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ 12ου ΑΙΩΝΑ

(Μετάφραση: Θεοδώρα Τσίρη)

'Αδελάρδος του Bath (31-32). Οι λατινόφωνοι έγκυκλοπαιδιστές: Πλίνιος, Βοήθιος, Κασσιόδωρος, 'Ισιδώρος τής Σεβίλλης (32-34). 'Η πρώιμη χριστιανική φιλοσοφία τής φύσης: νεοπλατωνισμός, συμβολισμός, άστρολογία: 'Ιερός Αύγουστίνος (34-39). Πρακτικός έμπειρισμός: Κασσιόδωρος: ή κοσμολογία του Βέδα, τὸ ήμερολόγιο: άγγλοσαξονική Ιατρική, άστρονομικοί πίνακες (39-46). Νομιναλισμός: 'Αβελάρδος (46). 'Αδελάρδος του Bath: ή φυσική στη Chartres: ὁ Τίμαιος (46-52).

Β' Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΑΡΑΒΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΟΝ ΔΥΤΙΚΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

(Μετάφραση: Θεοδώρα Τσίρη)

'Η μετάδοση τής έπιστήμης από τους 'Ελληνες στους 'Αραβες και στη λατινόφωνη Δύση (53-67): τὰ Ινδικά μαθηματικά (67-69). 'Ελεγχος τής φύσης διαμέσου τής μαγείας και τής έπιστήμης: ὁ Ρογῆρος Βάκων (69-73). 'Ελληνική φυσική φιλοσοφία και χριστιανισμός: άριστοτελισμός, 'Αβερρόης, Αύγουστίνος, οί σχολές του 13ου αιώνα (73-80).

Γ' ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 13ο ΑΙΩΝΑ

(Μετάφραση: Θεοδώρα Τσίρη)

1. 'Ερμηνεία τής άλλαγῆς και αντίληψη τής ουσίας (81-90)
Περίληψη τής παρουσίας (81-82). 'Αντίληψη τής ουσίας: Πλάτων και 'Αρι-

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟ ΣΤΟΝ ΓΑΛΙΛΑΙΟ

στοτέλης φυσική, μαθηματικά, μεταφυσική (82-85). 'Η άριστοτελική έρμηνεία για τή μεταβολή, τή φύση, τὰ τέσσερα αίτια (85-87). Τέσσερα είδη μεταβολής: νεοπλατωνικές αντίληψεις για τήν πρώτη ύλη: ταξινομήσεις τής έπιστήμης, τών μαθηματικών και τής φυσικής (87-90).

2. Κοσμολογία και άστρονομία (90-110)

'Η κοσμολογία του 'Αριστοτέλη: φυσική θέση και φυσική κίνηση (90-95). 'Αριστοτελική και πτολεμαϊκή άστρονομία (95-98). Λατινική άστρονομική θεωρία (98-103). Πρακτική άστρονομία, όργανα, τριγωνομετρία (103-110).

3. Μετεωρολογία και όπτική (110-125)

'Η υποσελήνια περιοχή του 'Αριστοτέλη: William Merlee (111-112). 'Ελληνική και άραβική όπτική, 'Αλχαζέν (112-114). Ροβέρτος Grosseteste (112-113, 114-116). Ρογῆρος Βάκων (116-120). Witelo, *Summa Philosophiae*, Pecham (120-122). Θεοδώριχος του Freiberg, έξήγηση του ούράνιου τόξου (122-124). 'Αραβες συγγραφείς έργων όπτικής, σκοτεινός θάλαμος, ζωγραφική (124-125).

4. Μηχανική και μαγνητισμός (125-133)

'Αριστοτελική μηχανική: Jordanus (125-130). Μαγνητισμός: Petrus Peregrinus, 'Ιωάννης του St Amand (130-133).

5. Γεωλογία (133-139)

'Ελληνική γεωλογία (133-135). 'Αβικέννας, 'Αλβέρτος ό Μέγας (135-137). 'Αλλα γεωλογικά έργα στα λατινικά, παλίρροιες: Ristoro d' Arezzo, 'Αλβέρτος ό Σάξων (137-139).

6. Χημεία (139-148)

Πρακτική χημεία, έλληνική άλχημεία, ή άριστοτελική θεωρία (139-142). 'Αραβική άλχημεία και χημεία: Γιαμπίρ, 'Αβικέννας, Ραζής (142-144). 'Η λατινική άλχημεία και χημεία: ή παράδοση του Geber (144-148).

7. Βιολογία (148-180)

'Η βιολογία του 'Αριστοτέλη (148). Λατινική βιολογία, διδακτική και πρακτική: Φρειδερίκος Β' (149-153). Νατουραλισμός στη χαρακτηριστική και τήν εικονογραφία (153-154). Βοτανολόγια (154-156). 'Αλβέρτος ό Μέγας: βοτανική, νέα είδη (156-160): ζωολογία (160-168). 'Η βιολογία τόν 14ο αιώνα (168-170). Φυσιολογία και ανατομία: Γαληνός (170-176): λατινοί χειρουργοί, Mondino, ό 15ος αιώνας (176-179). 'Η θέση του ανθρώπου στο σύμπαν (179-180).

Δ' Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

(Μετάφραση: 'Ιορδάνης 'Αρζόγλου)

1. 'Η τεχνική και ή έκπαίδευση (181-194)

Τεχνικές πραγματείες στα λατινικά (181-184). Ταξινομήση επιστημών: Ούγος του 'Αγίου Βίκτωρος, Dominicus Gundissalinus, Michael Scot, Robert Kilward-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

by (184-186). Ἡ ἐφαρμοσμένη ἐπιστήμη στὰ πανεπιστήμια: ἰατρική, ἀνατομία, μαθηματικά (186-190). Μουσική (190-192). Ἑλληνορωμαϊκή τεχνολογία (192-194).

2. Ἡ γεωργία (194-201)

Ρωμαϊκή καὶ μεσαιωνική γεωργία (194-195). ἄροτρο (195-196). συγγραφεῖς γεωργικῶν πραγματειῶν (197). φυτὰ (197-198). ζῶα (199-201).

3. Ἡ ἐκμηχάνιση τῆς παραγωγῆς (201-219)

Τὰ πρῶτα μηχανήματα· νερόμυλοι· ἀνεμόμυλοι (201-205). Ὑφάσματα (205-207). Χαρτί καὶ τυπογραφία (207-208). Ἀρχιτεκτονική (208-212). Ναυπηγική, μεταφορὲς (212-214). Χαρτογραφία (214-216). Μηχανικὰ ρολόγια (216-219).

4. Ἡ βιομηχανική χημεία (219-228)

Σίδηρος, ἄνθρακας, κάμινοι (219-221). Μεταλλουργία, καμπάνες, κανόνια, πυρίτιδα (221-225). Ἐξόρυξη μετάλλων (225-226). Γυαλί (226-227). Χρωστικές οὐσίες καὶ βαφές (228).

5. Ἡ ἰατρική (228-243)

Πρώιμη μεσαιωνική ἰατρική· θεραπεία καὶ φάρμακα (228-232). Θεωρίες γιὰ τὴν ἀρρώστια· Μαῦρος Θάνατος· καραντίνα (230-236). Ὀφθαλμολογία, ματογυάλια (236-238). Χειρουργική, ὀδοντιατρική, ἀνατομία (238-241). Νοσοκομεία, περίθαλψη φρενοβλαβῶν (242-243).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ (245-247)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (249-270)

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ (271-290)